

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Souběh nároků na důchody

Při poskytování důchodů se lze poměrně často setkat se situací, kdy pojištěnec splní podmínky pro vznik nároku na více než jeden důchod, a to buď stejného druhu nebo druhu jiného. Jelikož právní úprava řešící tuto problematiku rozděluje mezi souběhem nároků na výplatu důchodů stejného druhu (důchody originální) a souběhem důchodů různého druhu (důchodu originálního s derivativním), je třeba si pojem důchodu originálního a důchodu derivativního vysvětlit.

Při poskytování důchodů se lze poměrně často setkat se situací, kdy pojištěnec splní podmínky pro vznik nároku na více než jeden důchod, a to buď stejného druhu nebo druhu jiného. Jelikož právní úprava řešící tuto problematiku rozděluje mezi souběhem nároků na výplatu důchodů stejného druhu (důchody originální) a souběhem důchodů různého druhu (důchodu originálního s derivativním), je třeba si pojem důchodu originálního a důchodu derivativního vysvětlit.

Originální dávkové důchodové vztahy jsou ty, v nichž je oprávněný subjekt totožný s účastníkem příslušného pojistného důchodového vztahu. Jedná se o důchody starobní, invalidní a částečně invalidní.

Derivativní dávkové důchodové vztahy jsou takovými vztahy, v nichž je příjemce této dávky odlišný od účastníka původního pojistného důchodového vztahu, avšak je ve vymezeném příbuzenském vztahu k tomuto účastníkovi. Derivativními důchody jsou důchod vdovský, vdovecký a sirotčí.

Jsou-li současně splněny podmínky nároku na výplatu více důchodů téhož druhu je uplatňováno pravidlo, že se vždy vyplácí jen jeden důchod, a to ten vyšší. Jsou-li současně splněny podmínky nároku na výplatu starobního, plného invalidního nebo částečného invalidního důchodu ve stejné výši, vyplácí se důchod, který si pojištěnec zvolil. Dnem úpravy výplat důchodů pro souběh zanikají nároky na důchody, které se nevyplácejí.

Nastane-li situace souběhu nároku na důchod originální s nárokem na důchod derivativní, uplatní se jiná zásada než v prvním případě, jelikož se při vzniku nároku na derivativní důchod se jedná o jinou sociální událost a tímto důchodem se nahrazuje ztracený příjem, nikoli však příjem vlastní. V tomto případě souběhu se vyplácí nejvyšší důchod v plné výši a z ostatních důchodů se vyplácí polovina procentní výměry. Je-li výše několika důchodů stejná, krátí se nejdříve sirotčí důchod a poté vdovský nebo vdovecký důchod. Má-li oboustranně osiřelé dítě nárok na dva sirotčí důchody, vyplácí se vyšší sirotčí důchod v plné výši a nižší sirotčí důchod se vyplácí ve výši procentní výměry; je-li výše obou sirotčích důchodů stejná, vyplácí se jeden sirotčí důchod v plné výši a druhý sirotčí důchod ve výši procentní výměry.

Jsou-li současně splněny podmínky nároku na výplatu starobního důchodu zvýšeného za dobu výdělečné činnosti vykonávané po vzniku nároku na tento důchod a na výplatu vdovského nebo vdoveckého důchodu, odečte se pro účely posouzení výše důchodů z procentní výměry starobního důchodu zvýšení za dobu výdělečné činnosti vykonávané po vzniku nároku na tento důchod, a je-li zbylá část procentní výměry starobního důchodu nižší než procentní výměra vdovského nebo vdoveckého důchodu, vyplácí se vdovský nebo vdovecký důchod v plné výši a starobní důchod se vyplácí ve výši zvýšení tohoto důchodu za dobu výdělečné činnosti vykonávané po vzniku nároku na tento důchod a jedné poloviny zbylé části procentní výměry.

Další články:

- [Žaloba na fair exit vůči společníkům s. r. o. jednajícím ve shodě](#)
- [Platformová práce: Nenápadná revoluce v českém pracovním právu](#)
- [Srážka za prodej v insolvenční při ocenění majetkové podstaty](#)
- [Přenositelnost důkazů z daňového do trestního řízení](#)
- [10 otázek pro ... Jakuba Jirovského](#)
- [Souhrn významných událostí ze světa práva](#)
- [Praktický návod na úspěch žádosti o podmíněné propuštění od roku 2026](#)
- [Švarcsystém a podnikání v IT - nelegální práce](#)
- [Novinky z české a evropské regulace finančních institucí za měsíc duben 2026](#)
- [Smlouvy o vzájemném plnění v insolvenční - judikатурní závěry](#)
- [Aktuální úprava výpovědní doby dle zákoníku práce: komparace napříč Evropou](#)